

EUROBAROMETR 74

OPINIA PUBLICZNA W UNII EUROPEJSKIEJ

JESIEŃ 2010

RAPORT KRAJOWY

POLSKA

Badanie zamówione i koordynowane przez Dyрекcję Generalną ds. Komunikacji Społecznej Komisji Europejskiej.

Raport opracowany dla Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce.

Niniejszy dokument nie prezentuje punktu widzenia Komisji Europejskiej. Interpretacje i opinie przedstawione w raporcie są wyłącznie opiniami autora.

WSTĘP	4
1. Polacy o sytuacji w polskiej gospodarce i na rynku pracy	5
2. Przewidywania dotyczące sytuacji w gospodarce i na rynku pracy	7
3. Wpływ kryzysu na rynek pracy	9
4. Ocena kierunku rozwoju UE w obliczu kryzysu	10
5. Ocena działań UE i innych podmiotów w obliczu kryzysu gospodarczego	10
6. Preferowane sposoby walki z kryzysem	12
7. Poparcie dla euro i ocena wpływu wspólnej waluty na złagodzenie skutków kryzysu gospodarczego	14
8. Przewidywania dotyczące przyszłości UE	16
PODSUMOWANIE	17
METODOLOGIA	18
KWESTIONARIUSZ	20

Dla Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce raport opracował TNS OBOP.

WSTĘP

W raporcie przedstawione zostały wyniki najnowszego badania Eurobarometr, przeprowadzonego na zlecenie Komisji Europejskiej przez konsorcjum TNS Opinion & Social. Badanie realizowano w Polsce w dniach 12-28 listopada 2010 r., na reprezentatywnej próbie 1000 osób w wieku 15 i więcej lat, metodą wywiadu bezpośredniego w domu respondenta.

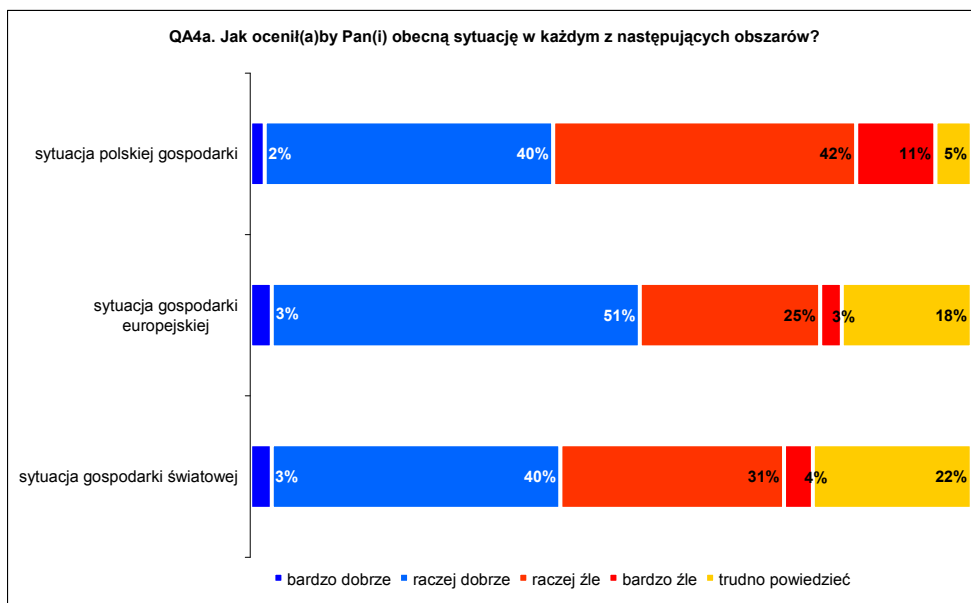
Eurobarometr jest badaniem prowadzonym cyklicznie – raz na 6 miesięcy – we wszystkich państwach Unii Europejskiej oraz w krajach kandydujących: Turcji, Chorwacji, Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii i Islandii, a także na terytorium Cypru Północnego. Jego wyniki publikowane są w postaci ogólnodostępnych raportów.

W niniejszym raporcie zaprezentowane zostały przede wszystkim wyniki dotyczące postrzegania przez Polaków obecnej i przyszłej sytuacji gospodarczej oraz kryzysu ekonomicznego i jego wpływu na rynek pracy. Poruszone zostały kwestie takie jak rola Unii Europejskiej i wspólnej waluty w walce z kryzysem, a także przewidywania dotyczące przyszłości UE. Wyniki dla Polski porównane zostały ze średnimi dla całej Unii Europejskiej oraz wynikami dla poszczególnych państw członkowskich.

1. Polacy o sytuacji w polskiej gospodarce i na rynku pracy

- Polacy oceniają sytuację gospodarczą w swoim kraju znacznie lepiej od średniej europejskiej.

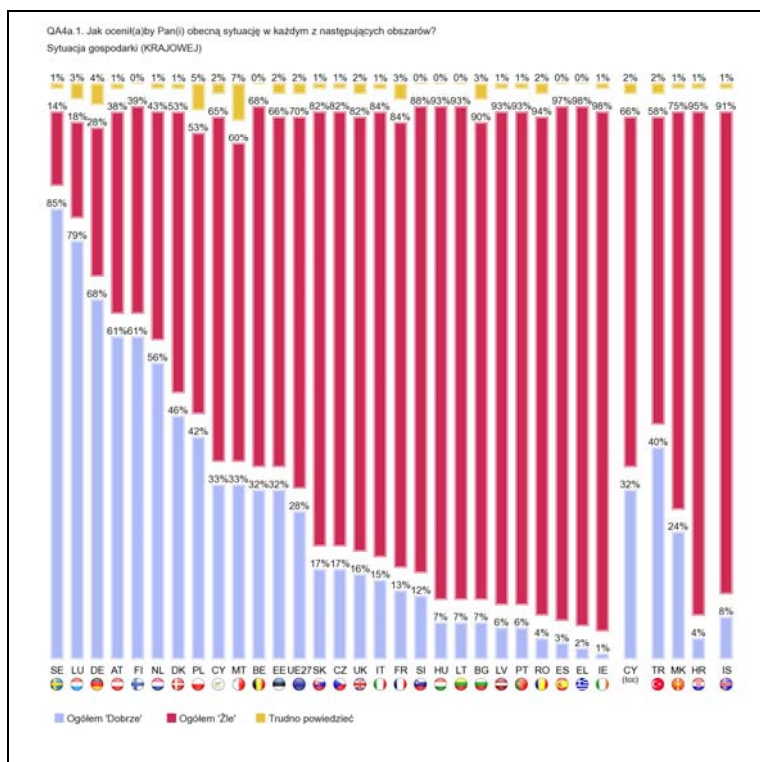
Ponad dwie piąte (42%) Polaków dobrze ocenia sytuację polskiej gospodarki, chociaż zaledwie dwóch na stu (2%) uważa, że jest ona bardzo dobra. Nieco więcej niż połowa badanych (53%) sądzi natomiast, że sytuacja w polskiej gospodarce jest zła. Obecny wynik nie różni się istotnie od tego sprzed pół roku (41% oceniało wtedy dobrze sytuację w polskiej gospodarce), jest jednak znacznie lepszy od wyniku z jesieni 2009 roku, kiedy tylko co trzeci (34%) badany pozytywnie wypowiadał się o sytuacji gospodarczej w Polsce.

Sytuacja gospodarki europejskiej jest przez Polaków oceniana lepiej od sytuacji gospodarki krajowej – ponad połowa badanych (54%) uważa ją za dobrą, a nieco więcej niż co czwarty (28%) za złą. Oceny sytuacji ekonomicznej w Europie poprawiły się zarówno w odniesieniu do ocen z wiosny 2010 roku, jak i jesieni 2009 roku (w obu przypadkach połowa – 49% – respondentów uważała, że jest ona dobra).

Gospodarka światowa znajduje się, zdaniem respondentów, w podobnej sytuacji, jak gospodarka polska – 43% uważa, że w dobrej, a 35%, że w złej. Oceny sytuacji w gospodarce światowej poprawiły się nieco w porównaniu z wiosną 2010 i jesienią 2009 roku (wtedy po 39% badanych oceniało ją jako dobrą).

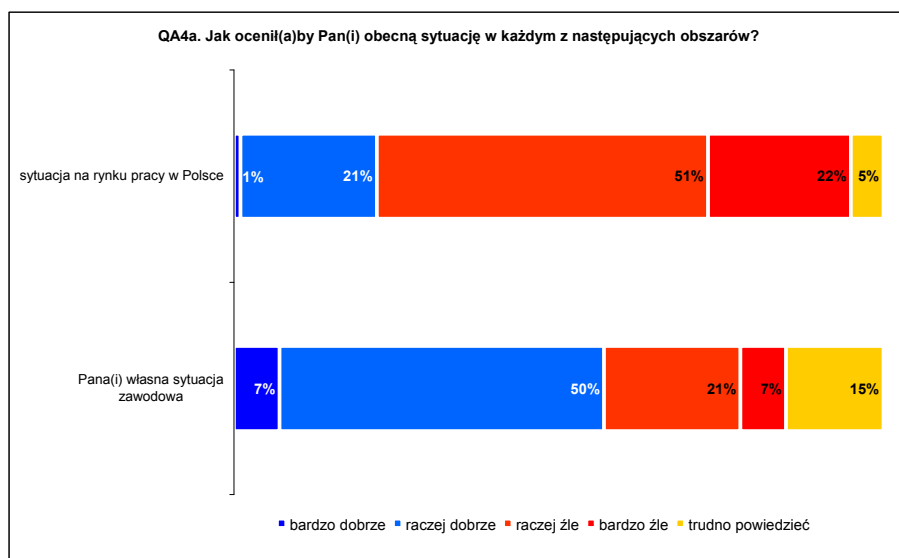
Polacy oceniają sytuację gospodarczą w swoim kraju znacznie lepiej od średniej europejskiej (28% ocen dobrych i 70% złych). Wyraźniej lepiej od ogółu Europejczyków postrzegają także sytuację ekonomiczną w UE (średnia europejska to 26% ocen dobrych i 64% złych) oraz na świecie (22% ocen dobrych i 67% złych).

Najlepiej sytuację gospodarczą w swoich krajach oceniają mieszkańcy Szwecji (85%), Luksemburga (79%), Niemiec (68%), Finlandii, Austrii (po 61%) oraz Holandii (56%). Najrzadziej uważają sytuację ekonomiczną swoich krajów za dobrą Irlandczycy (1%), Grecy (2%), Hiszpanie (3%), Rumuni (4%), Portugalczycy, Łotysze (po 6%) oraz Bułgarzy, Litwini i Węgrzy (po 7%).

Mniej niż co czwarty (22%) Polak uważa sytuację na polskim rynku pracy za dobrą, a prawie trzy czwarte (73%) badanych ocenia ją jako złą. Oceny sytuacji na rynku pracy nieco się poprawiają – jesienią 2009 roku za dobrą uważało ją 17%, a wiosną 2010 – 19% badanych.

O swojej własnej sytuacji zawodowej Polacy wypowiadają się znacznie lepiej niż o sytuacji na polskim rynku pracy – ponad połowa (57%) ocenia ją jako dobrą (choć tylko 7% jako bardzo dobrą), zaś 28% jako złą. Za dobrą swoją sytuację zawodową uważa taki sam odsetek badanych, jak pół roku temu (57%) i nieco większy niż przed rokiem (54%).

Polacy postrzegają sytuację na rynku pracy w swoim kraju i swoją własną sytuację nieznacznie lepiej od średniej europejskiej (odpowiednio 19% i 55% ocen dobrych).

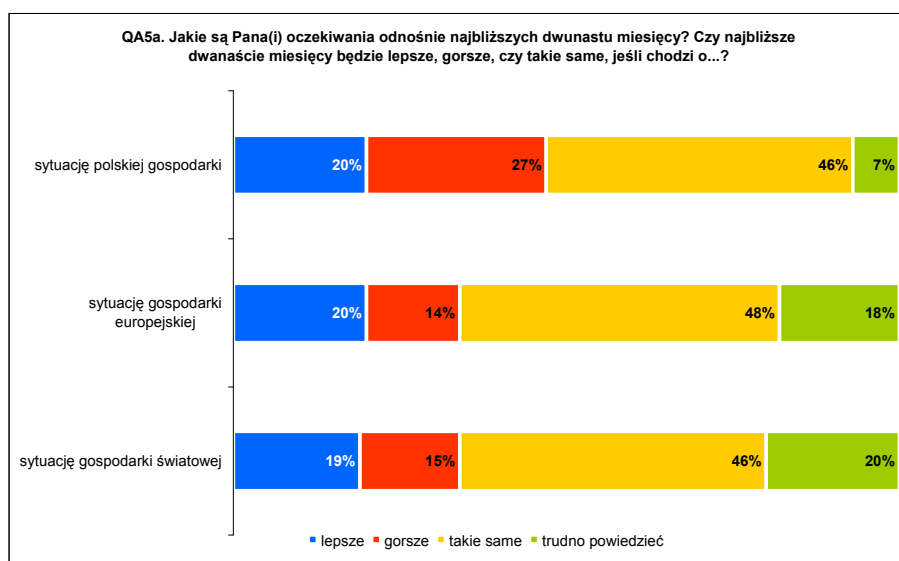
O sytuacji na rynku pracy w swoich krajach najlepiej wypowiadają się Holendrzy (60% ocen dobrych), Austriacy (58%), Szwedzi (47%), Finowie (44%) oraz Niemcy (43%). Najmniej pozytywnych ocen otrzymały lokalne rynki pracy u mieszkańców krajów południowej Europy: Hiszpanii (1%), Grecji (2%) i Portugalii (4%), mieszkańców Europy środkowo-wschodniej: Rumunii (3%), Litwy, Bułgarii (po 4%) oraz Łotwy, Węgier i Słowenii (po 5%), a ponadto w Irlandii (2%) i Francji (6%).

2. Przewidywania dotyczące sytuacji w gospodarce i na rynku pracy

- Polacy spodziewają się, że w najbliższym roku sytuacja w gospodarce i na rynku pracy nie zmieni się.

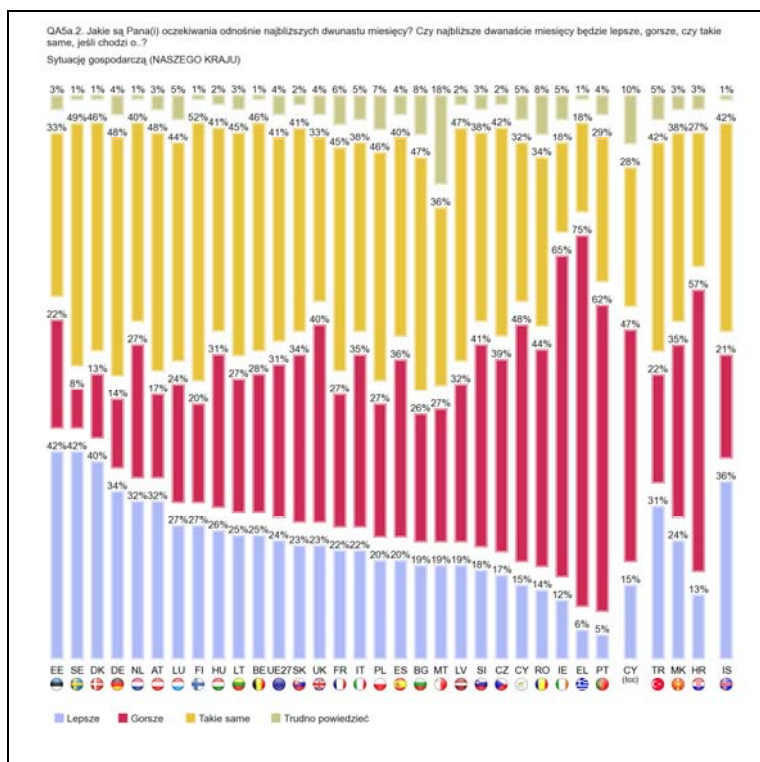
Największa grupa respondentów uważa, że w ciągu najbliższych 12 miesięcy sytuacja polskiej gospodarki nie zmieni się (46%). Pogorszenia tej sytuacji spodziewa się co czwarty Polak (27%), a nieco mniej sądzi, że poprawi się ona (20%). Przewidywania te nie różnią się istotnie od tych sprzed roku, (kiedy 23% respondentów oczekiwało poprawy, a 27% pogorszenia) oraz z wiosny 2010 (22% i 23%).

Podobnie, jak w przypadku gospodarki krajowej, największa grupa Polaków jest zdania, że sytuacja gospodarki europejskiej (48%) oraz światowej (46%) w najbliższym roku nie ulegnie zmianie. Zarówno w przypadku ekonomii europejskiej, jak i światowej wyższy jest odsetek osób, które oczekują poprawy ich sytuacji (odpowiednio 20% i 19%), niż pogorszenia (14% i 15%).

Na tle mieszkańców innych państw europejskich Polacy są umiarkowanymi optymistami, jeśli chodzi o przewidywania dotyczące sytuacji gospodarczej ich kraju w najbliższych dwunastu miesiącach. Średnio, co czwarty Europejczyk (24%) uważa, że sytuacja ekonomiczna jego kraju zmieni się na lepsze, w porównaniu, do co piątego Polaka (20%).

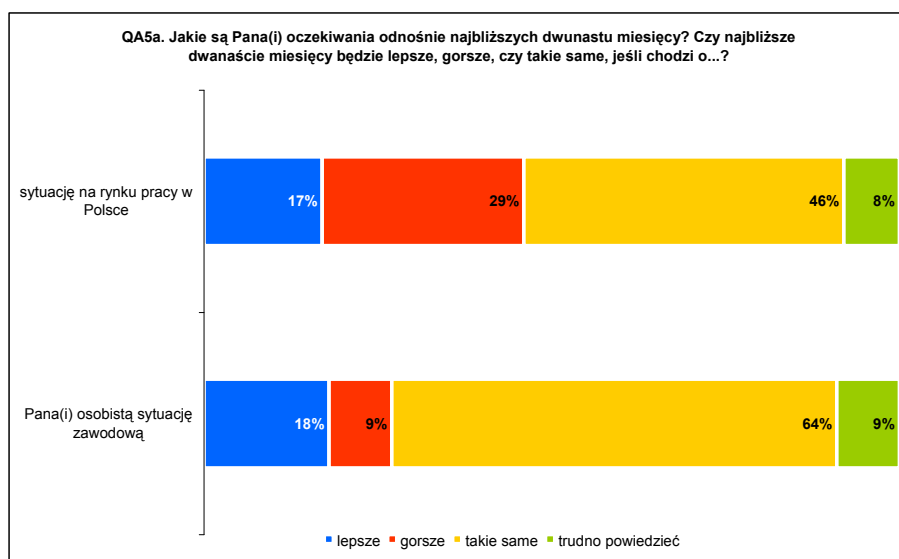
Największymi optymistami pod tym względem są Estończycy i Szwedzi (po 42% oczekuje, że najbliższe dwanaście miesięcy będzie lepsze), a także Duńczycy (40%). Najrzadziej polepszenia sytuacji gospodarczej w swoich krajach spodziewają się Portugalczycy (5%) i Grecy (6%).

Jeśli chodzi o ocenę perspektyw ekonomicznych Europy i świata w najbliższych dwunastu miesiącach, to opinie Polaków nie odbiegają znacząco od przeciętnych opinii mieszkańców UE – odpowiednio 21% i 22% z nich sądzi, że nadchodzący rok będzie lepszy dla gospodarki Europy i świata (wśród Polaków 20% i 19%).

Prawie połowa Polaków (46%) jest zdania, że najbliższe dwanaście miesięcy będzie takie samo, jeśli chodzi o sytuację na rynku pracy w Polsce, więcej jest jednak osób, które obawiają się, że sytuacja się pogorszy (29%), niż oczekujących jej polepszenia (17%). Przewidywania odnośnie sytuacji na rynku pracy są podobne, jak przed rokiem, kiedy 18% sądziło, że nadchodzący rok będzie lepszy, a 33%, że gorszy.

Obawy o swoją osobistą sytuację zawodową są wśród Polaków znacznie mniejsze niż o całość rynku pracy. Prawie dwie trzecie badanych (64%) uważa, że ich sytuacja się nie zmieni, a dwukrotnie więcej spodziewa się jej poprawy (18%) niż pogorszenia (9%).

W porównaniu do średniej europejskiej mniejszy odsetek Polaków oczekuje poprawy sytuacji na rynku pracy w swoim kraju (17% wobec 23%), ale również mniej osób spodziewa się jej pogorszenia (29% wobec 35%). Oczekiwania odnośnie własnej sytuacji zawodowej są zbliżone wśród Polaków i ogółu Europejczyków (odpowiednio 64% i 60% badanych nie spodziewa się jej zmiany).

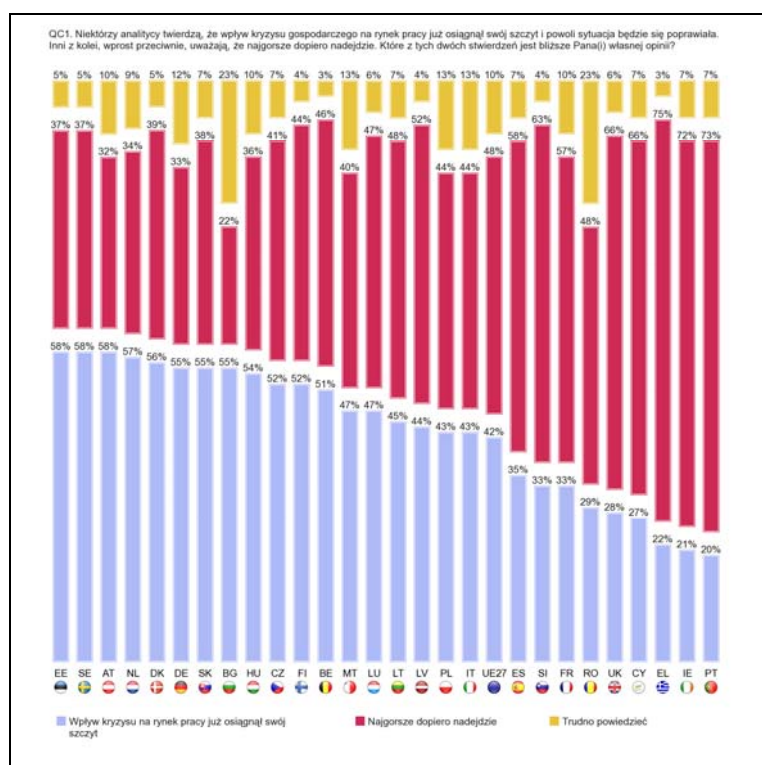
Najczęściej poprawy sytuacji na rynku pracy w swoich krajach spodziewają się Szwedzi (48%), a ponadto Estończycy (39%), Duńczycy (36%), Niemcy (35%), Finowie (34%), Holendrzy (33%) i Austriacy (32%). Największymi pesymistami pod tym względem są Grecy i Portugalczycy (zaledwie 6% oczekuje poprawy), a także Irlandczycy (10%).

3. Wpływ kryzysu na rynek pracy

- Mniej więcej taki sam odsetek Polaków uważa, że wpływ kryzysu gospodarczego na rynek pracy osiągnął już swój szczyt, jak że najgorsze dopiero przed nami.

Polacy są podzieleni w ocenie, czy wpływ kryzysu gospodarczego na rynek pracy już osiągnął swój szczyt i powoli sytuacja będzie się poprawiała, czy też, wprost przeciwnie, najgorsze dopiero nadejdzie – 43% uważa, że najgorsze za nami, a 44%, że przed nami. Opinie na ten temat nie zmieniły się istotnie w porównaniu z pomiarami z wiosny 2010 i jesieni 2009 roku (w obu przypadkach 44% badanych uważało, że szczyt kryzysu jest za nami, a 42%, że przed nami).

Wśród ogółu Europejczyków nieco wyższy niż w Polsce jest odsetek osób spodziewających się, że najgorsze dopiero nadejdzie (48%), a bardzo zbliżony tych, którzy sądzą, że kryzys osiągnął już swój szczyt (42%).

Optymizm w odniesieniu do wpływu kryzysu na sytuację na rynku pracy cechuje: Estończyków, Szwedów, Austriaków (po 58% odpowiedzi, że wpływ kryzysu osiągnął swój szczyt), Holendrów (57%), Duńczyków (56%), Niemców, Słowaków, Bułgarów (po 55%), Węgrów (54%), Czechów, Finów (po 52%) i Belgów (51%).

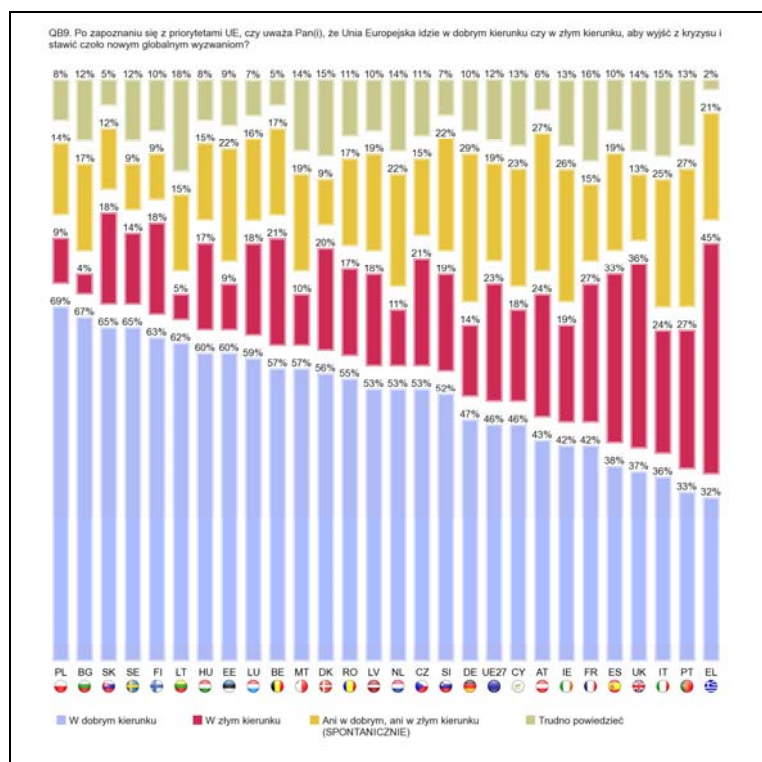
Pesymizmem w tej kwestii cechują się: Grecy (75% odpowiedzi, że najgorsze przed nami), Portugalczycy (73%), Irlandczycy (72%), Brytyjczycy, Cypryjczycy (po 66%), Słoweńcy (63%), Hiszpanie (58%), Francuzi (57%) oraz Łotysze (52%).

4. Ocena kierunku rozwoju UE w obliczu kryzysu

- Polacy, najczęściej w całej UE uważają, że Wspólnota rozwija się we właściwym kierunku, aby wyjść z kryzysu i stawić czoło nowym globalnym wyzwaniom.

Polacy, po zapoznaniu się z priorytetami UE, najczęściej ze wszystkich Europejczyków uważają, że Unia Europejska idzie w dobrym kierunku, aby wyjść z kryzysu i stawić czoło globalnym wyzwaniom. Opinię tę podzieliła ponad dwie trzecie (69%) badanych, podczas gdy kierunek ten jako zły ocenia tylko co jedenasty (9%).

Przeciętnie w UE niespełna połowa respondentów (46%) zgadza się, że Unia Europejska idzie w dobrym kierunku, aby wyjść z kryzysu i stawić czoło globalnym wyzwaniom. Co czwarty (23%) badany Europejczyk jest przeciwnego zdania.

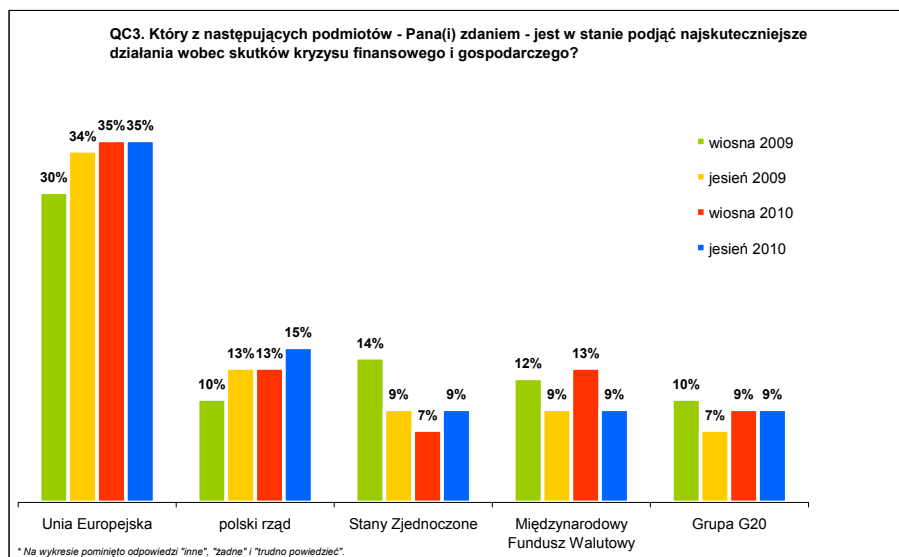
Poza Polakami (69% ocen dobrych) najlepiej kierunek rozwoju Unii Europejskiej oceniają mieszkańcy Bułgarii (67%), Słowacji, Szwecji (po 65%), Finlandii (63%) i Litwy (62%). Odsetek badanych źle oceniających tę kwestię najwyższy jest w Grecji (45%), Wielkiej Brytanii (36%) oraz Hiszpanii (33%).

5. Ocena działań UE i innych podmiotów w obliczu kryzysu gospodarczego

- Polacy wierzą, że Unia Europejska jest w stanie podjąć skuteczne działania wobec skutków kryzysu gospodarczego. Silna wiara w możliwości UE wyróżnia ich na tle ogółu państw członkowskich.

Co trzeci (35%) Polak uważa, że to Unia Europejska jest w stanie podjąć najsukuteczniejsze działania wobec skutków kryzysu finansowego i gospodarczego. Od pierwszego pomiaru – wiosną 2009 roku – odsetek badanych wskazujących UE wzrósł o 5 punktów procentowych. O tyle samo zwiększył się także odsetek respondentów będących zdania, że to polski rząd może najsukuteczniej walczyć z kryzysem – obecnie odpowiedź tę wskazuje 15% badanych.

W każdym przypadku co jedenasty (9%) Polak wyraża przekonanie, że najskuteczniejsze działania wobec skutków kryzysu finansowego i gospodarczego mogą podjąć: Stany Zjednoczone, Międzynarodowy Fundusz Walutowy i Grupa G20. W ciągu ostatniego półtora roku zmniejszyła się wiara w skuteczność tych podmiotów, a w szczególności Stanów Zjednoczonych (spadek o 5 punktów procentowych).

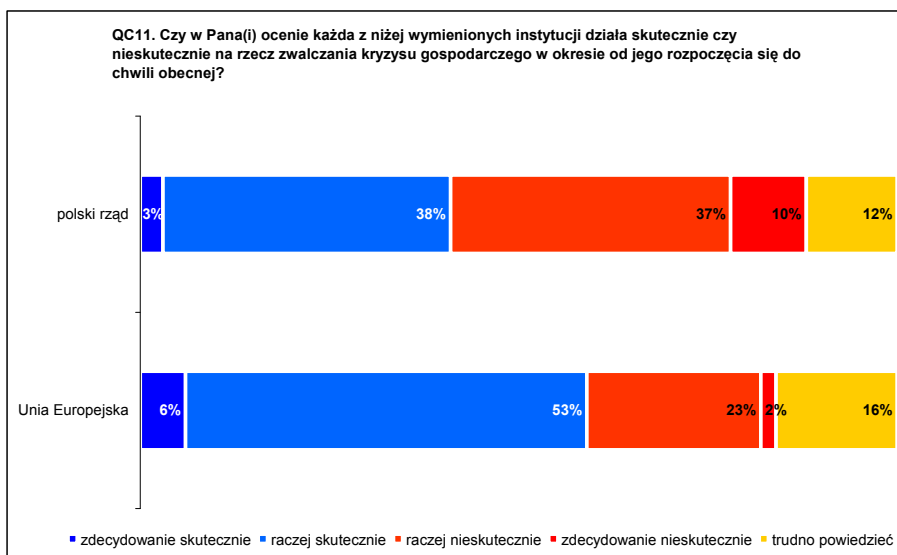

Polacy w większym stopniu od ogółu Europejczyków wierzą w skuteczność działań podejmowanych przez Unię Europejską (35% wobec 23%) oraz Stany Zjednoczone (9% wobec 6%). Mniej ufają natomiast rządowi swojego kraju (15% wobec 20%), Grupie G20 (9% wobec 16%) oraz Międzynarodowemu Funduszowi Walutowemu (9% wobec 15%).

Wiara w skuteczność Unii Europejskiej w walce z kryzysem najwyższa jest w Grecji (37%), Bułgarii (36%), Polsce (35%), a także Belgii, Irlandii, Luksemburgu, Słowacji (po 32%) oraz na Malcie (31%). W skuteczność rządu swojego kraju najczęściej wierzą Brytyjczycy (40%), Szwedzi (34%), Rumuni (29%) oraz Maltańczycy (26%).

Dwie piąte (41%) Polaków ocenia działania polskiego rządu na rzecz zwalczania kryzysu gospodarczego w okresie od jego rozpoczęcia do chwili obecnej jako skuteczne. Nieco więcej, bo prawie połowa (47%), badanych sądzi, że były one nieskuteczne.

Działania podejmowane przez Unię Europejską w celu walki z kryzysem oceniane są jako skuteczne częściej od działań polskiego rządu – uważa je za takie ponad połowa (59%) badanych, zaś nieskuteczne są zdaniem co czwartego (25%).

Polacy oceniają skuteczność Unii Europejskiej w walce z kryzysem znacznie wyżej od ogółu Europejczyków (45% odpowiedzi „skutecznie”), a skuteczność własnego rządu porównywalnie (średnia dla UE – 39%).

Skuteczność działań podejmowanych przez rządy swoich krajów w walce z kryzysem gospodarczym i finansowym najlepiej oceniają: Szwedzi (80% odpowiedzi „skutecznie”), Luksemburczycy (69%), Holendrzy (66%) i Niemcy (65%). Najgorzej wypowiadają się na ten temat: Hiszpanie, Słoweńcy, Łotysze (po 86% odpowiedzi „nieskutecznie”), Irlandczycy, Hiszpanie, Litwini (po 83%) oraz Rumuni (80%).

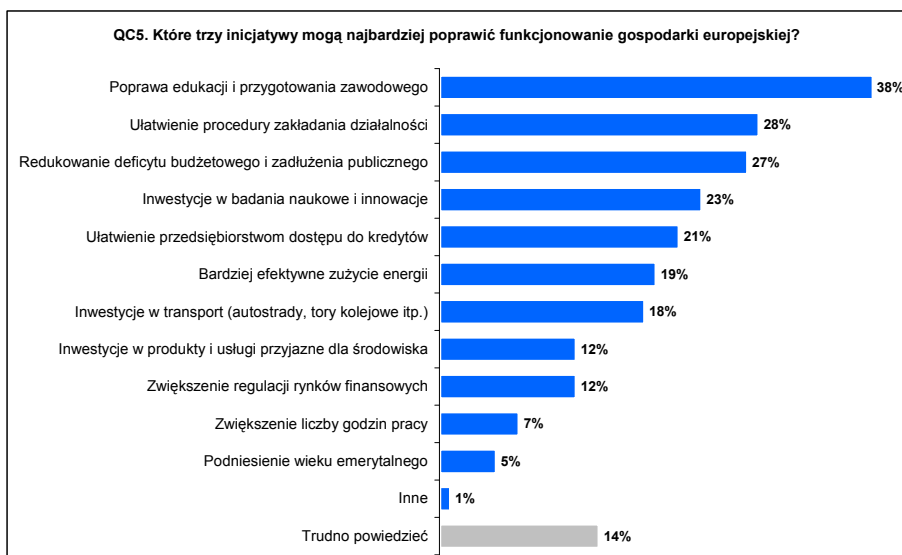
Działania UE jako skuteczne najczęściej oceniają mieszkańcy Bułgarii (66%), Słowacji (64%), Rumunii (63%), Polski (59%) oraz Belgii i Węgier (po 56%). Za nieskuteczne uważają je najczęściej Grecy (71%), Cypryjczycy (65%), Hiszpanie (58%), Słoweńcy (53%) oraz Francuzi (51%).

6. Preferowane sposoby walki z kryzysem

- Według Polaków na funkcjonowanie europejskiej gospodarki najlepiej wpłynęłaby poprawa edukacji i przygotowania zawodowego.

Zdaniem Polaków na funkcjonowanie gospodarki europejskiej można pozytywnie wpłynąć przede wszystkim poprzez poprawę edukacji i przygotowania zawodowego (38%). Do trzech najbardziej obiecujących inicjatyw w tym zakresie Polacy zaliczają także ułatwienie procedury zakładania działalności (28%) oraz redukcję deficytu budżetowego i zadłużenia publicznego (27%).

W dalszej kolejności wymieniane są następujące rozwiązania: inwestycje w badania naukowe i innowacje (23%), ułatwienie przedsiębiorstwom dostępu do kredytów (21%), bardziej efektywne zużycie energii (19%) oraz inwestycje w transport (18%).

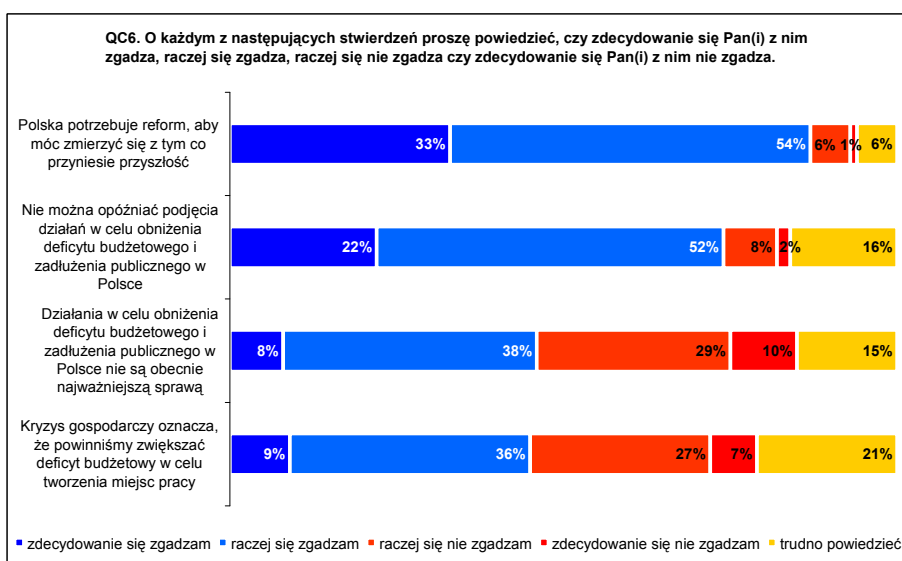

Ogół Europejczyków wskazuje na te same co Polacy priorytety: poprawę edukacji i przygotowania zawodowego (47%), redukcję deficytu budżetowego i zadłużenia publicznego (35%), ułatwienie procedury zakładania działalności (33%).

Zdaniem zdecydowanej większości Polaków (87%) nasz kraj potrzebuje reform, aby móc zmierzyć się z tym co przyniesie przyszłość. Nie zgadza się z tym tylko 7% badanych.

Wśród ogółu Europejczyków z koniecznością reform zgadza się taki sam odsetek respondentów (87%) jak w Polsce. Najwięcej na Cyprze (96%), w Hiszpanii, Finlandii (po 95%), Szwecji, Grecji, Belgii (po 93%), Bułgarii (92%) i Irlandii (91%). Najmniej w Luksemburgu (69%), Austrii (73%) i Danii (77%).

Trzy czwarte (74%) Polaków uważa, że nie można opóźniać podjęcia działań w celu obniżenia deficytu budżetowego i zadłużenia publicznego w Polsce, ale z drugiej strony prawie połowa (odpowiednio 46% i 45%) stwierdza, że działania w celu obniżenia deficytu budżetowego i zadłużenia publicznego w Polsce nie są obecnie najważniejszą sprawą oraz, że kryzys gospodarczy oznacza, że powinniśmy zwiększać deficyt budżetowy w celu tworzenia miejsc pracy.

Wśród ogółu Europejczyków ponad trzy czwarte (78%) jest zdania, że nie można opóźniać podjęcia działań w celu obniżenia deficytu budżetowego i zadłużenia publicznego w ich krajach.

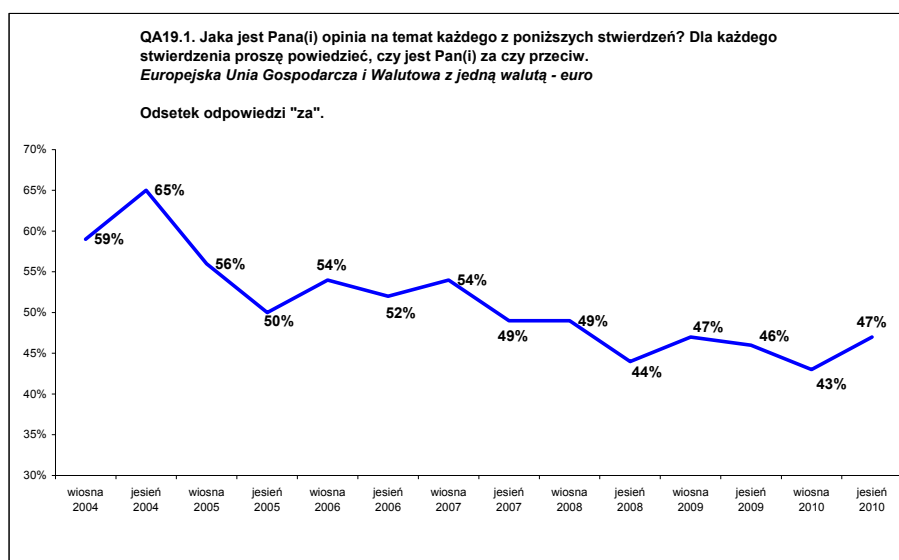
Mniejszy odsetek (36%) niż wśród Polaków stwierdza, że działania w celu obniżenia deficytu budżetowego i zadłużenia publicznego w ich krajach nie są obecnie najważniejszą sprawą, ale porównywalny (42%), że kryzys gospodarczy oznacza, że powinniśmy zwiększać deficyt budżetowy w celu tworzenia miejsc pracy.

7. Poparcie dla euro i ocena wpływu wspólnej waluty na złagodzenie skutków kryzysu gospodarczego

- Niespełna połowa Polaków popiera wprowadzenie wspólnej waluty, a ponad dwie piąte jest zdania, że euro nie wpłynęło na złagodzenie skutków kryzysu gospodarczego.

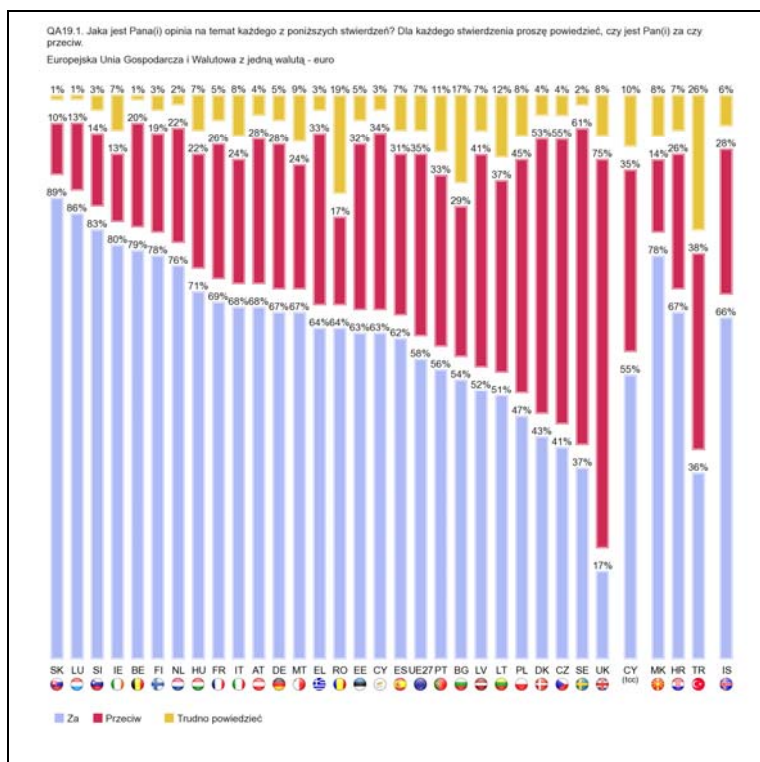
Niespełna połowa (47%) Polaków opowiada się za Europejską Unią Gospodarczą i Walutową z jedną walutą – euro. Odsetek ten w ostatnim czasie waha się tylko nieznacznie – pół roku temu za wprowadzeniem euro opowiadało się 43% badanych, a przed rokiem 46%. Najwyższe poparcie Polaków dla euro odnotowano bezpośrednio po wejściu Polski do UE, jesienią 2004 roku (65%), później obniżyło się ono.

Przeciwników wspólnej waluty jest w Polsce 45% – niewiele mniej niż zwolenników.

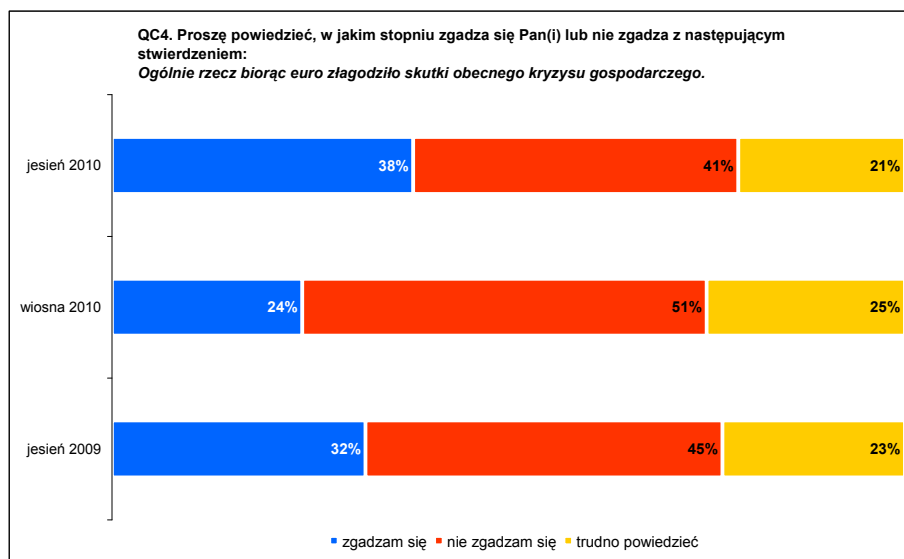

Poparcie dla Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej jest w Polsce (47%) wyraźnie niższe od średniej dla wszystkich krajów UE (58%). Mniejszy niż w Polsce odsetek respondentów popierających wspólną walutę jest jedynie w Wielkiej Brytanii (17%), Szwecji (37%) i Czechach (41%).

Ponad trzy czwarte mieszkańców popiera Europejską Unię Gospodarczą i Walutową na Słowacji (89%), w Luksemburgu (86%), Słowenii (83%), Irlandii (80%), Belgii (79%), Finlandii (78%) i Holandii (76%).

Niemal dwie piąte Polaków (38%) uważa, że ogólnie rzecz biorąc euro złagodziło skutki obecnego kryzysu gospodarczego. Nieznacznie więcej osób jest przeciwnego zdania (41%). Odnotowany w najnowszym badaniu odsetek respondentów przekonanych o pozytywnym wpływie euro na łagodzenie skutków kryzysu gospodarczego jest wyraźnie wyższy niż w poprzednich pomiarach z jesieni 2009 (32%) i wiosny 2010 (24%).

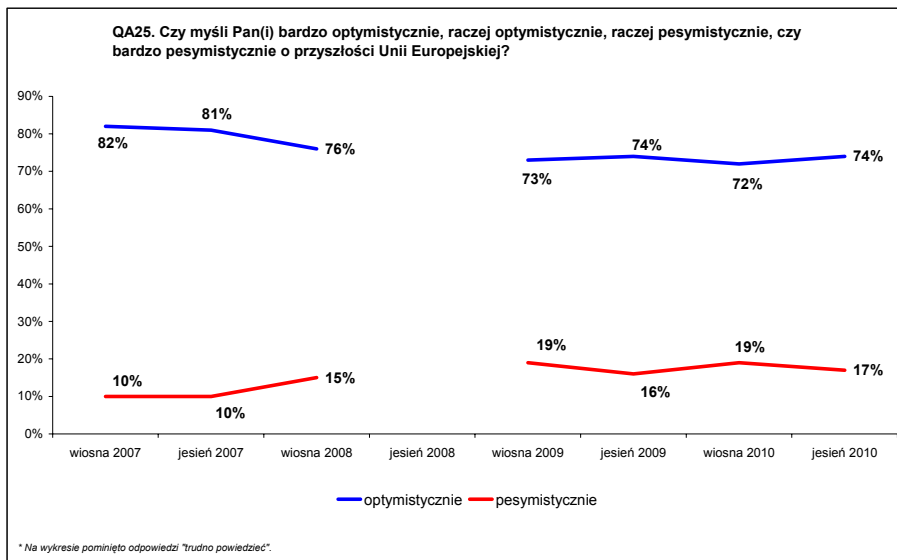
Odsetek Polaków uważających, że euro złagodziło skutki kryzysu, jest zbliżony do średniej dla całej Unii Europejskiej (39%), natomiast odsetek osób nie zgadzających się z tą opinią jest w naszym kraju niższy od tej średniej (48%).

Najwięcej respondentów zgadzających się, że wspólna waluta złagodziła skutki kryzysu, jest na Słowacji (68%), a ponadto w Finlandii (56%), Austrii, Włoszech (po 53%), Belgii, Luksemburgu (po 52%) oraz Irlandii (51%). Najmniej takich osób jest w Wielkiej Brytanii (19%), Czechach (26%), na Łotwie (28%) i we Francji (29%).

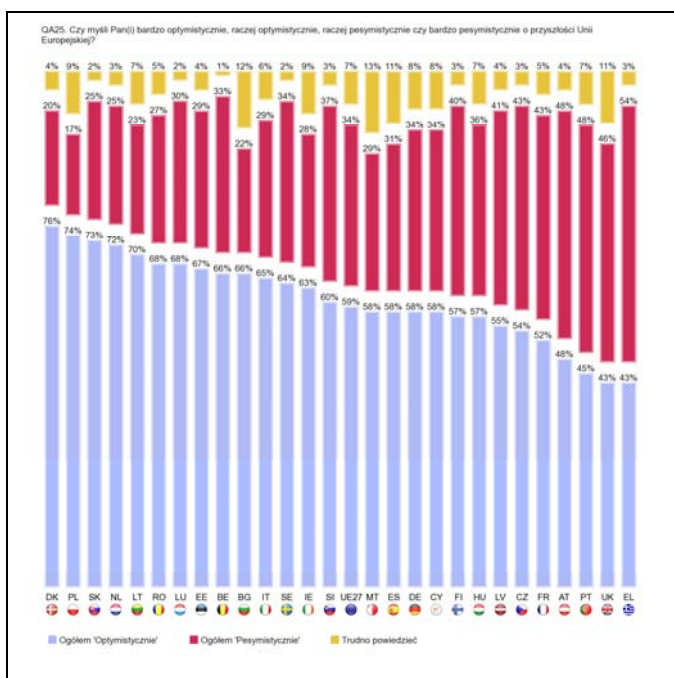
8. Przewidywania dotyczące przyszłości UE

- Polacy i Duńczycy najbardziej optymistycznie patrzą na przyszłość Unii Europejskiej.

Prawie trzy czwarte (74%) Polaków optymistycznie myśli o przyszłości Unii Europejskiej. Jedynie mniej niż co piąty (17%) ma co do tej przyszłości obawy. W porównaniu z poprzednim pomiarem z wiosny 2010 roku nie nastąpiły pod tym względem istotne zmiany. Odsetek osób optymistycznie patrzących na przyszłość UE zmniejszył się natomiast nieco w porównaniu z sytuacją z 2007 roku, kiedy sięgał on 82%.

Jedynie Duńczycy (76%) optymistycznie myślą o przyszłości Unii Europejskiej częściej od Polaków (74%). Średnia dla całej UE wynosi 59%. Poza Polakami i Duńczykami optymizm wyróżnia także Słowaków (73%), Holendrów (72%) i Litwinów (70%). Odsetek respondentów optymistycznie postrzegających przyszłość UE najniższy jest wśród mieszkańców Grecji i Wielkiej Brytanii (po 43%), a także Portugalii (45%) i Austrii (48%).

PODSUMOWANIE

Wyniki najnowszego badania Eurobarometr pokazują, że **Polacy stosunkowo dobrze oceniają sytuację gospodarczą i na rynku pracy w kraju, a także pokładają duże nadzieje w Unii Europejskiej**, jeśli chodzi o walkę ze skutkami kryzysu gospodarczego i finansowego.

Co prawda nieco więcej Polaków ocenia sytuację gospodarczą w kraju źle niż dobrze, jednak jednocześnie oceniają ją wyraźnie lepiej od średniej europejskiej i raczej nie obawiają się jej pogorszenia w najbliższym roku. **Sytuacja na rynku pracy postrzegana jest przez Polaków przeciętnie** i nie mają oni pewności, że wpływ kryzysu na rynek pracy osiągnął już swój szczyt. **Z drugiej strony swoją własną sytuację na rynku pracy oceniają znacznie lepiej** i podobnie, jak w przypadku sytuacji gospodarczej, nie niepokoją się, że może się ona pogorszyć.

Zdaniem Polaków nasz kraj potrzebuje reform, aby zmierzyć się z tym, co przyniesie przyszłość. W kontekście dyskusji, jaka toczy się ostatnio w Polsce na temat **konieczności obniżenia długu publicznego i deficytu budżetowego**, warto zaznaczyć, że opinie społeczeństwa na ten temat są niejednoznaczne. Z jednej strony zdecydowana większość badanych stwierdza, że nie można opóźniać działań w tym zakresie, ale z drugiej strony znacząca grupa sądzi, że obniżanie deficytu nie jest obecnie najważniejszą sprawą, a w obliczu kryzysu może on nawet zostać zwiększony w celu tworzenia nowych miejsc pracy.

Niezmiennie **silna jest w Polsce wiara w gospodarkę europejską i jej możliwości wyjścia z kryzysu** Unia Europejska postrzegana jest przez Polaków, jako organizacja skutecznie walcząca z następstwami kryzysu. Wiara w możliwości UE w tym zakresie wyróżnia mieszkańców naszego kraju na tle innych Europejczyków, podobnie, jak optymistyczne postrzeganie przyszłości Wspólnoty.

Co ciekawe, **pomimo wysokiego poparcia dla członkostwa w Unii Europejskiej i silnej wiary w jej możliwości gospodarcze, Polacy nie chcą wprowadzenia wspólnej waluty** – poparcie dla euro należy w naszym kraju do najniższych w Europie. Badani nie zgadzają się ponadto z opinią, że euro złagodziło skutki obecnego kryzysu gospodarczego.

Pełne wyniki tego badania dostępne są na stronie
Eurobarometru (w wersji językowej - EN, FR, DE):

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb74/eb74_anx_full_fr.pdf

METODOLOGIA

Między 11 listopada a 1 grudnia 2010 r., TNS Opinion & Social, konsorcjum utworzone pomiędzy TNS plc i TNS Opinion, przeprowadziło na zlecenie Dyrekcji Generalnej Komunikacji Komisji Europejskiej, badanie opinii publicznej STANDARD EUROBAROMETER 74.

Standardowe badanie Eurobarometr 74 obejmuje obywateli poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej w wieku 15 lat i więcej. Sondażem objęto również cztery państwa kandydujące (Chorwacja, Turcja, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii i Islandia) oraz północną część Cypru. W przypadku tych państw sondaż objął ludność narodową oraz obywateli Unii Europejskiej mieszkających tam i posługujących się jednym z języków narodowych tych krajów w stopniu umożliwiającym udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu. Podstawowa konstrukcja próby, zastosowana we wszystkich krajach, oparta jest na warstwowej próbie losowej. W każdym państwie unijnym ustalono liczbę punktów startowych losowania, proporcjonalną do liczby ludności danego kraju i do gęstości zaludnienia.

Punkty startowe wyznaczono systematycznie w każdej jednostce administracyjnej, po przeprowadzeniu warstwowania ze względu na typ jednostki i typ obszaru. W ten sposób zapewniono reprezentację całego terytorium przebadanych krajów zgodnie z EUROSTAT NUTS 2 (lub ekwiwalentnych) i zgodnie z rozmieszczeniem ludności na obszarach wielkomiejskich, miejskich i wiejskich. W każdym z wybranych punktów startowych wylosowano adres startowy. Kolejne adresy były wybierane jako n-ty adres od startowego z zastosowaniem standardowej metody random route. W każdym gospodarstwie domowym respondent był wybierany według wieku. Wszystkie wywiady były wywiadami bezpośrednimi (face-to-face). Przeprowadzono je w mieszkaniach respondentów, w odpowiednim języku narodowym. Przy gromadzeniu danych korzystano z pomocy CAPI (Computer Assisted Personal Interview) w tych krajach, gdzie użycie tej techniki było możliwe.

SKRÓT	KRAJ	AGENCJA BADAWCZA	LICZBA WYWIADÓW	DATY REALIZACJI		POPULACJA 15+
BE	Belgia	TNS Dimarso	1.003	11/11/2010	01/12/2010	8.866.411
BG	Bułgaria	TNS BBSS	1.000	12/11/2010	22/11/2010	6.584.957
CZ	Czechy	TNS Aisa	1.024	12/11/2010	25/11/2010	8.987.535
DK	Dania	TNS Gallup DK	1.049	11/11/2010	27/11/2010	4.533.420
DE	Niemcy	TNS Infratest	1.609	12/11/2010	28/11/2010	64.545.601
EE	Estonia	Emor	1.000	12/11/2010	29/11/2010	916.000
IE	Irlandia	MRBI	1.007	11/11/2010	25/11/2010	3.375.399
EL	Grecja	TNS ICAP	1.000	11/11/2010	25/11/2010	8.693.566
ES	Hiszpania	TNS Demoscopia	1.001	15/11/2010	28/11/2010	39.035.867
FR	Francja	TNS Sofres	1.036	12/11/2010	29/11/2010	47.620.942
IT	Włochy	TNS Infratest	1.019	12/11/2010	24/11/2010	51.252.247
CY	Cypr	Synovate	504	11/11/2010	28/11/2010	651.400
LV	Łotwa	TNS Latvia	1.003	12/11/2010	28/11/2010	1.448.719
LT	Litwa	TNS Gallup Lithuania	1.005	12/11/2010	28/11/2010	2.849.359
LU	Luksemburg	TNS ILReS	513	11/11/2010	27/11/2010	404.907
HU	Węgry	TNS Hungary	1.031	12/11/2010	28/11/2010	8.320.614
MT	Malta	MISCO	500	12/11/2010	27/11/2010	335.476
NL	Holandia	TNS NIPO	1.040	12/11/2010	27/11/2010	13.288.200
AT	Austria	Österreichisches Gallup-Institut	1.000	11/11/2010	28/11/2010	6.973.277
PL	Polska	TNS OBOP	1.000	12/11/2010	28/11/2010	32.306.436
PT	Portugalia	TNS EUROTESTE	1.018	19/11/2010	29/11/2010	8.080.915
RO	Rumunia	TNS CSOP	1.001	12/11/2010	25/11/2010	18.246.731
SI	Słowenia	RM PLUS	1.004	11/11/2010	28/11/2010	1.748.308
SK	Słowacja	TNS AISA SK	1.031	12/11/2010	28/11/2010	4.549.954
FI	Finlandia	TNS Gallup Oy	1.005	11/11/2010	29/11/2010	4.412.321
SE	Szwecja	TNS GALLUP	1.020	12/11/2010	30/11/2010	7.723.931
UK	Wielka Brytania	TNS UK	1.300	12/11/2010	30/11/2010	51.081.866
OGÓŁEM EU27			26.723	11/11/2010	01/12/2010	406.834.359
IS	Islandia	Capacent	501	12/11/2010	29/11/2010	252.277
CY(tcc)	Republika Turecka Cypru Północnego	Kadem	500	12/11/2010	28/11/2010	143.226
HR	Chorwacja	Puls	1.000	12/11/2010	28/11/2010	3.749.400
TR	Turcja	TNS PIAR	1.000	11/11/2010	29/11/2010	52.728.513
MK	Była Jugosłowiańska Republika Macedonii	TNS Brima	1.056	13/11/2010	21/11/2010	1.678.404
TOTAL			30.780	11/11/2010	01/12/2010	465.386.179

W każdym kraju przeprowadzono porównanie uzyskanej próby z całą populacją. Dane na temat populacji uzyskano ze statystyk EUROSTATU, bądź statystyk krajowych. We wszystkich krajach przeprowadzono procedurę ważenia próby, stosując wagi zgodnie z rozkładami brzegowymi i łącznymi, opartymi na danych o ludności. We wszystkich krajach płeć, wiek, region statystyczny NUTS 2 i wielkość miejscowości zamieszkania zostały wprowadzone do procedury iteracyjnej. Do ważenia międzynarodowego (np. średniej UE) TNS Opinion & Social stosuje oficjalne dane o liczbie ludności, dostarczane przez EUROSTAT lub statystyki krajowe. Wielkości populacji, wykorzystane w powtórnej procedurze ważenia, podane zostały w powyższej tabeli.

Przypominamy Czytelnikom, że wszystkie wyniki sondaży są jedynie szacunkami, których dokładność zależy od liczebności próby oraz obserwowanego rozkładu procentowego. Przy próbie około 1000 wywiadów, rzeczywiste odsetki wahają się w niżej podanych przedziałach ufności:

Obserwowany odsetek	10% lub 90%	20% lub 80%	30% lub 70%	40% lub 60%	50%
Przedział ufności	± 1,9 punktu	± 2,5 punktu	± 2,7 punktu	± 3,0 punktu	± 3,1 punktu

KWESTIONARIUSZ

QA4a Jak ocenił(a)by Pan(i) obecną sytuację w każdym z następujących obszarów?

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ - JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	(ODCZYTAJ)	Bardzo dobrze	Raczej dobrze	Raczej źle	Bardzo źle	Trudno powiedzieć
(177)	1 Sytuacja gospodarki (KRAJOWEJ)	1	2	3	4	5
(178)	2 Sytuacja gospodarki europejskiej	1	2	3	4	5
(179)	3 Sytuacja gospodarki na świecie	1	2	3	4	5
(180)	4 Pana(i) własna sytuacja zawodowa	1	2	3	4	5
(181)	5 Sytuacja finansowa Pana(i) gospodarstwa domowego	1	2	3	4	5
(182)	6 Sytuacja na rynku pracy w (NASZYM KRAJU)	1	2	3	4	5

QA5a Jakie są Pana(i) oczekiwania odnośnie najbliższych dwunastu miesięcy? Czy najbliższe dwanaście miesięcy będzie lepsze, gorsze, czy takie same, jeśli chodzi o..?

(JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	(ODCZYTAJ)	Lepsze	Gorsze	Takie same	Trudno powiedzieć
(189)	1 Ogólnie Pana(i) życie	1	2	3	4
(190)	2 Sytuację gospodarczą (NASZEGO KRAJU)	1	2	3	4
(191)	3 Sytuację finansową Pana(i) gospodarstwa domowego	1	2	3	4
(192)	4 Sytuację na rynku pracy w (NASZYM KRAJU)	1	2	3	4
(193)	5 Pana(i) osobistą sytuację zawodową	1	2	3	4
(194)	6 Sytuację gospodarczą Unii Europejskiej	1	2	3	4
(195)	7 Sytuację gospodarczą na świecie	1	2	3	4

QA19	Jaka jest Pana(i) opinia na temat każdego z poniższych stwierdzeń? Dla każdego stwierdzenia proszę powiedzieć, czy jest Pan(i) za czy przeciw.

(JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	(ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ)	Za	Przeciw	Trudno powiedzieć

(419)

1	Europejska Unia Gospodarcza i Walutowa z jedną walutą - euro	1	2	3

QA25	Czy myśli Pan(i) bardzo optymistycznie, raczej optymistycznie, raczej pesymistycznie czy bardzo pesymistycznie o przyszłości Unii Europejskiej?

(TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(486)

Bardzo optymistycznie	1
Raczej optymistycznie	2
Raczej pesymistycznie	3
Bardzo pesymistycznie	4
Trudno powiedzieć	5

QB9	Po zapoznaniu się z priorytetami UE, czy uważa Pan(i), że Unia Europejska idzie w dobrym kierunku czy w złym kierunku, aby wyjść z kryzysu i stawić czoło nowym globalnym wyzwaniom?

(TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(578)

W dobrym kierunku	1
W złym kierunku	2
Ani w dobrym, ani w złym kierunku (SPONTANICZNIE)	3
Trudno powiedzieć	4

QC1	Niektórzy analitycy twierdzą, że wpływ kryzysu gospodarczego na rynek pracy już osiągnął swój szczyt i powoli sytuacja będzie się poprawiała. Inni z kolei, wprost przeciwnie, uważają, że najgorsze dopiero nadejdzie. Które z tych dwóch stwierdzeń jest bliższe Pana(i) własnej opinii?

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(599)

Wpływ kryzysu na rynek pracy już osiągnął swój szczyt	1
Najgorsze dopiero nadejdzie	2
Trudno powiedzieć	3

QC3	Który z następujących podmiotów - Pana(i) zdaniem - jest w stanie podjąć najskuteczniejsze działania wobec skutków kryzysu finansowego i gospodarczego?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(601)	
Rząd (NARODOWY)		1
Unia Europejska		2
Stany Zjednoczone		3
Grupa G20		4
Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW)		5
Inne (SPONTANICZNIE)		6
Żadne (SPONTANICZNIE)		7
Trudno powiedzieć		8

QC4	Proszę powiedzieć, w jakim stopniu zgadza się Pan(i) lub nie zgadza z następującym stwierdzeniem: Ogólnie rzecz biorąc euro złagodziło skutki obecnego kryzysu gospodarczego.

(TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(602)	
Zdecydowanie się zgadzam		1
Raczej się zgadzam		2
Raczej się nie zgadzam		3
Zdecydowanie się nie zgadzam		4
Trudno powiedzieć		5

QC5	Które trzy inicjatywy mogą najbardziej poprawić funkcjonowanie gospodarki europejskiej?

(WRĘCZ KARTĘ – ODCZYTAJ – MAKSYMALNIE 3 ODPOWIEDZI)

	(603-615)	
Zwiększenie liczby godzin pracy		1,
Poprawa edukacji i przygotowania zawodowego		2,
Inwestycje w badania naukowe i innowacje		3,
Ułatwienie przedsiębiorstwom dostępu do kredytów		4,
Ułatwienie procedury zakładania działalności		5,
Bardziej efektywne zużycie energii		6,
Inwestycje w transport (autostrady, tory kolejowe itp.)		7,
Inwestycje w produkty i usługi przyjazne dla środowiska		8,
Podniesienie wieku emerytalnego		9,
Redukowanie deficytu budżetowego i zadłużenia publicznego		10,
Zwiększenie regulacji rynków finansowych		11,
Inne (SPONTANICZNIE)		12,
Trudno powiedzieć		13,

QC6	O każdym z następujących stwierdzeń proszę powiedzieć, czy zdecydowanie się Pan(i) z nim zgadza, raczej się zgadza, raczej się nie zgadza czy zdecydowanie się Pan(i) z nim nie zgadza.

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ - JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	(ODCZYTAJ)	Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
(617)	2 (NASZ KRAJ) potrzebuje reform, aby móc zmierzyć się z tym, co przyniesie przyszłość	1	2	3	4	5
(620)	5 Nie można opóźniać podjęcia działań w celu obniżenia deficytu budżetowego i zadłużenia publicznego w (NASZYM KRAJU)	1	2	3	4	5
(621)	6 Działania w celu obniżenia deficytu budżetowego i zadłużenia publicznego w (NASZYM KRAJU) nie są obecnie najważniejszą sprawą	1	2	3	4	5
(622)	7 Kryzys gospodarczy oznacza, że powinniśmy zwiększać deficyt budżetowy w celu tworzenia miejsc pracy	1	2	3	4	5

QC11	Czy w Pana(i) ocenie każda z niżej wymienionych instytucji działała skutecznie czy nieskutecznie na rzecz zwalczania kryzysu gospodarczego w okresie od jego rozpoczęcia się do chwili obecnej?

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ - JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ	Zdecydowanie skutecznie	Raczej skutecznie	Raczej nieskutecznie	Zdecydowanie nieskutecznie	Trudno powiedzieć
(638)	1 Unia Europejska	1	2	3	4	5
(639)	2 Rząd (NARODOWY)	1	2	3	4	5